

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Ministerie van Veiligheid en Justitie
T.a.v. Internetconsultatie aanvullingswet bodem

Assen, 6 juni 2016

Betreft : Internetconsultatie Aanvullingswet bodem
Ons kenmerk : 16155/433

Geachte heer/mevrouw,

Dank voor de geboden mogelijkheid om op de valreep nog een reactie te geven op een gedeelte van de memorie van toelichting van de concept aanvullingswet Bodem. Door tijdgebrek ben ik niet toegekomen aan het doornemen van de gehele memorie van toelichting en achterliggende stukken.

Verwarring begrip 'bovengronds'

In de tekst van de memorie worden de begrippen bovengrond, ondergrond, bovengronds en ondergronds gebruikt. Dit gebeurt echter niet consistent. Ook zijn de begrippen niet gedefinieerd. De begrippen wordt (o.a.) gebruikt op p. 11, 2^e al., p. 11 voetnoot 5, p. 12, kader Rotterdam, p. 28, kader.

Bijvoorbeeld:

1. Worden met bovengrondse functies (p. 11, 2^e al.) bedoeld de functies van de ruimte boven het maaiveld of de functies van het bovenste gedeelte van de bodem/aardkorst (en i.c. welk gedeelte?).
2. In de 5^e voetnoot op p. 11 wordt aangegeven dat de term 'ondergrond' voortvloeit uit de Wro. Ruimtelijke activiteiten in de ondergrond worden onderscheiden van die in de bovengrond. Ook in de Wro ontbreekt een definitie. Waar ligt de overgang van bovengrond naar ondergrond, als met elk een gedeelte van de aardkorst worden bedoeld?
3. In het kader 'Ruimte in Rotterdam' wordt aangegeven dat met boven- en ondergrond samen de totale beschikbare ruimte wordt bedoeld, dus zowel op als onder het maaiveld. Dus hier is de bovengrond blijikbaar de ruimte boven het maaiveld.
4. Op p. 28 (kader) wordt het begrip occupatielaag gebruikt. Betreft dit het niveau van kabels en leidingen of ook dat van (diepere) tunnels?

Zorgplichtgevallen (p. 12, na het kader)

In de praktijk blijkt dat de aanpak van zorgplichtgevallen geleidelijk steeds meer gaat lijken op die van historische gevallen. Het nemen van "alle maatregelen ... die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd, teneinde die verontreiniging of aantasting te voorkomen, dan wel indien die verontreiniging of aantasting zich voordoet, de verontreiniging of de aantasting en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken" leidt bij een zorgplichtsanering (dus het "zoveel mogelijk ongedaan te maken") vaak tot kosteneffectiviteitsafwegingen die ook door het bevoegde gezag wordt geaccepteerd. Het zou goed zijn om dat te erkennen. Daarnaast zou, in ieder geval wanneer het om inrichtingen gaat, de saneerder/eigenaar van een zorgplichtgeval verplicht moeten worden een analyse te maken van de oorzaak van de verontreiniging en preventieve acties uit te voeren om soortgelijke incidenten in de toekomst te voorkomen. In de Omgevingswet is reeds opgenomen "het voorkomen dat het voorval ... zich herhaalt" en "het wegnemen van de oorzaak van

het voorval" (art. 19.1, lid 1bc). Handhaving moet ertoe leiden dat daadwerkelijk de analyse wordt gemaakt en preventieve maatregelen worden genomen.

Gebiedsgericht beheer (p. 13, 28, 51)

Voor sommige omvangrijke gevallen van grondwaterverontreiniging die niet vermengd zijn met andere gevallen zou de systematiek van de gebiedsgerichte aanpak voordelen kunnen hebben. Ook voor sommige individuele gevallen "is een aanpak van (delen van) de grondwaterverontreiniging technisch niet haalbaar, niet doelmatig en/of gebonden aan zeer hoge kosten" (Circulaire bodemsanering). Ook bij individuele gevallen kan het nodig zijn in de aanpak de bronzone te scheiden van de verontreinigingspluim. Ik heb gelezen dat de gebiedsgerichte aanpak op een andere wijze in de aanvullingswet wordt geregeld, maar het is mij niet duidelijk of de aanpak ook mogelijk zal zijn op individuele, niet vermengde, gevallen.

Waterschappen (p. 18, 5^e al.)

Volgens p. 18, 5^e al. is in art. 2.3 van het wetsvoorstel (Omgevingswet) het beginsel verankerd dat de taken voor de fysieke leefomgeving die de overheid moet behartigen in de eerste plaats bij de gemeenten liggen en, waar het gaat om het regionale waterbeheer, bij de waterschappen ('decentraal, tenzij'). In het betreffende artikel (33962 nr. 2, 2013-2014) worden de waterschappen echter niet genoemd.

Jonge en schone gemeente (p. 23, kader)

Wat is een jonge en schone gemeente? Hebben we het dan over de IJsselmeerpolders (jong) of over nieuwe gefuseerde gemeenten. Waarom zouden die laatste schoon zijn?

Omgevingsvisie en waterschappen (p. 24, 7^e al., p.25, 4^e al.)

Waarom worden gemeenten niet verplicht om waterschappen bij hun omgevingsvisie te betrekken?

Met vriendelijke groet,
Van Lotringen Milieu Advies

ir. R. van Lotringen